

Agnieszka Witkowska

"Turystyka a świadomość ekologiczna", Paulina Bohdanowicz, Toruń 2006 : [recenzja]

Studia Ecologiae et Bioethicae 5, 582-584

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pauliny Bohdanowicz, *Turystyka a świadomość ekologiczna*, Toruń 2006.

Autorka książki jest absolwentką studiów inżynierskich, o kierunku Environmental Protection Management na Politechnice Gdańskiej, ukończyła również na Królewskim Instytucie Technicznym w Sztokholmie w listopadzie 2000 roku studia magisterskie na kierunku Sustainable Energy Engineering. W styczniu 2005 roku została doktorem nauk społecznych Uniwersytetu Gdańskiego.

Paulina Bohdanowicz aktualnie jest nauczycielem akademickim na Królewskim Instytucie Technicznym w Sztokholmie oraz koordynatorem systemu sprawozdań środowiskowych „Hilton Environmental Reporting” w sieci Hilton International and Scandic. Ponadto współpracuje z międzynarodowymi organizacjami, których zainteresowaniem są sprawy związane ze środowiskiem i edukacją w turystyce i hotelarstwie.

Do zainteresowań autorki należą zagadnienia z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w turystyce i hotelarstwie, ponadto zagadnienia związane z wprowadzaniem strategii rozwiązań pro-ekologicznych wśród podmiotów turystycznych oraz zagadnienia edukacji ekologicznej w turystyce i systemy sprawozdań środowiskowych.

Paulina Bohdanowicz uczestniczy we wszelkich międzynarodowych konferencjach m.in.: 4th International Symposium on Asia Pacific Architecture – Hawaje (2001), Sustainable Development and Management of Ecotourism in the Americas – Brazylia (2001), Sustainable Building (2002) – Norwegia (2002), International Congress on Biometeorology – USA (2002), Smart and Sustainable Built Environment – Australia (2003). Publikacje autorki ukazują się w polskich i zagranicznych wydawnictwach: Świat Hoteli, Doradca Hotelarza, Sustainable Building, Cornell Hotel and Restaurant Quarterly, International Journal of Hospitality Management, International Tourism Review.

Publikacja „Turystyka a świadomość ekologiczna” została wydana przez Wydawnictwo Adam Marszałek w Toruniu w 2006 roku. Książka ma 361 stron, w spisie treści umieszczono IV rozdziały, ponadto spis tabel i spis rysunków oraz aneksy.

Autorka w swojej książce przedstawia jak wpływa na współczesny świat, na przyrodę ludzka migracja, wędrowni, przemieszczanie się ludzi do miejsc, gdzie będą bliżej świata przyrody. Ludzie pragną w świecie cywilizacji dotrzeć do miejsc, które charakteryzują się unikatowym krajobrazem, wytworami kultury i religii. Kierują się do tych miejsc w wolnym czasie od obowiązków zawodowych.

Cechą ludzką jest wrażliwość na piękno, poczucie estetyki, dzięki czemu człowiek zaczął chronić przyrodę, nie podchodzi już do niej jedynie od strony

konsumpcji. Jednak ingerencja człowieka w przyrodę wraz z rozwojem cywilizacji jest coraz bardziej widoczna poprzez degradację naturalnego środowiska.

Wpływ na taką sytuację ma także turystyka, o której pisze Bohdanowicz w swojej książce. Autorka zauważa, że negatywne skutki turystyki zauważono na początku lat 70-tych XX wieku. Jeżeli miejsce wymagało szczególnej ochrony to przyciągało wielu turystów lecz gdy zostało zniszczone to traciło zainteresowanie turystów.

Turystyka ukazana jest jako jedna z gałęzi przemysłu, która jest niezwykle ważna ze strony ekonomicznej, politycznej czy też kulturowej. Jej rozwój uzależniony jest od sytuacji zdrowotnej, gospodarczej danego kraju bądź regionu. W ówczesnych czasach duże znaczenie ma sytuacja polityczna i związane z nią tak liczne ataki terrorystyczne, interwencje zbrojne, czego przykładem mogą być Stany Zjednoczone lub Irak.

Poruszona w publikacji jest także rola wychowacza turystyki, podróże niosą ze sobą nowe informacje o innych kulturach, kształcą, pobudzają do kreatywnego myślenia. Turystyka uczy współistnienia człowieka i przyrody.

W książce głównym problemem poruszonym przez autorkę jest wpływ turystyki na środowisko, który wynika między innymi ze wzrostu masowej turystyki, z postępu technicznego. Te czynniki wymagają aby zadbać o wzrost świadomości ekologicznej u turystów i przedstawicieli świadczących usługi turystyczne. Przedstawienie tego problemu turystom może uczulić ich na środowisko naturalne i wzbudzić chęć poszukiwania takiego sposobu uprawiania turystyki, który nie ingerowałby w przyrodę. Uświadomienie sobie zagrożeń ekologicznych jakie wynikają z niepoprawnie prowadzonej turystyki może radykalnie zmienić stosunek człowieka do niej, może sprawić, że będzie podchodził bardziej racjonalnie i świadomie.

Dlatego tak ważna jest edukacja ekologiczna człowieka, aby uświadomić każdemu, że można postępować w sposób niezagrażający przyrodzie. Jednak nie wystarczy tylko edukacja turystów aby zadbać o przyrodę, lecz także pomoc ze strony osób świadczących usługi turystyczne. Autorka zadaje pytanie czy takie usługi są gotowe na zmianę myślenia turystów, na poszerzenie wiedzy na temat środowiska? Czy instytucje sprostają wyzwaniu jakie stawia się przed nimi, czy mogą podnieść świadomość ekologiczną turystów, którzy tak pragną obcowania z naturą, nie wiedząc, że są dla niej zagrożeniem?

Autorka pisząc niniejszą książkę pragnie przedstawić jakie są we współczesnym świecie najważniejsze wyzwania ekologiczne, a także jak ważną rolę ma do spełnienia kształtowanie świadomości ekologicznej oraz zapobieganie degradacji naturalnego środowiska turystyka.

Książka napisana jest w sposób przykuwający uwagę czytelnika, opisywane problemy pomagają zrozumieć zamieszczone liczne wykresy, ilustracje. Sposób w jaki napisana jest książka pozwala szybko, łatwo odszukać interesujące czytelnika informacje.

Polecam tę książkę osobom zainteresowanym wpływem turystyki na przyrodę oraz rozwojem świadomości ekologicznej wśród turystów i nie tylko. Uważam, że publikacja ta jest dobrym źródłem informacji na ten temat i ciekawa lekturą.

Agnieszka Witkowska

Gospodarka a środowisko i ekologia, red. Krzysztof Małachowski, Wydawnictwo fachowe CeDeWu, 2007, ss. 240.

Książka „Gospodarka a środowisko i ekologia” to praca o charakterze dydaktycznym. Stanowi doskonale kompendium wiedzy z zakresu zagadnień dotyczących zagrożeń środowiska, metod ich przeciwdziałania. Podstawowe wiadomości na ten temat zostały poszerzone o ekonomiczną analizę skutków strat w przyrodzie i podstawy prawne odnoszące się do ochrony środowiska. Jako alternatywy wobec postępującej degradacji autorzy podkreślają problematykę ekorozwoju jako wszelkiej działalności gospodarczej w zgodzie z przyrodą.

Książka składa się z 9 artykułów- rozdziałów, każdy jest innego autorstwa oraz poświęcony nieco innej kwestii. Wszystkie jednak tworzą jednolitą i logiczną całość charakteryzującą związki zachodzące pomiędzy postępującym rozwojem przemysłu i społeczeństwem a ekologią.

W rozdziale I pt. „**Środowisko przyrodnicze jako podstawa bytu i działalności człowieka**” autorstwa E. Mazura czytelnik może zaznajomić się z obszernym opisem środowiska przyrodniczego podzielonego tu na nieorganiczne (abiotyczne) oraz organiczne (biotyczne). Autor zwraca uwagę, że istotą środowiska jest przyroda stanowiąca podstawę bytu i działalności ludzkiej. Ważne jest, że wszystkie składniki środowiska są od siebie wzajemnie zależne, co sprawia, że ingerencja w jeden z nich ma poważne reperkusje w funkcjonowaniu pozostałych elementów.

W rozdziale tym Mazur nawiązuje do dwóch przeciwstawnych poglądów na rolę środowiska, a mianowicie determinizmu i nihilizmu geograficznego. W celu lepszego poznania obu stanowisk opisana została historia i wymienieni przedstawiciele – zwolennicy obu teorii.

Współcześnie zaś daje się zauważyć przekroczenie ekologiczne bariery odporności środowiska, w rezultacie czego nastąpiła degradacja podstawowych jego komponentów: wód, powietrza, gleb, lasów. Aby uświadomić czytelnikowi współczesny ogrom zniszczeń przyrody, autor podaje znane przykłady degradacji środowiska Polski – obszar GOP czy Gór Izerskich.